

Hizkuntzalari Euskaldunen VII. Topaketa
2024ko ekainaren 27an

GASTEIZKO GURASO EUSKAL HIZTUNEN HIZKUNTZA IDEOLOGIA ELEANIZTUNAK

Anne Egaña Asensio
(UPV/EHU)
anne.egana@ehu.eus

Edukiak

1. Sarrera

2. Alderdi metodologikoak

2.1. Helburuak

2.2. Parte-hartzaileak

2.3. Datu-bilketarako tresnak

3. Hizkuntza ideologien emaitzak

4. Ondorioak

1. SARRERA

Txepetxek (1987) eta Fishmanek (1991) frogatu bezala, familia bidezko hizkuntzen transmisioa funtsezko esparrua da hizkuntza gutxituen biziberritze prozesuetan. Alabaina, EHn gehiago egin da familian eragiteko hizkuntza politikak proposatu, familietako hizkuntza politikak ikertu baino (Hernandez, 2015)

2. ALDERDI METODOLOGIKOAK

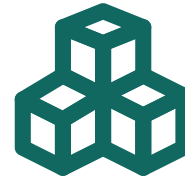

2.1. Helburuak

2.2. Parte-hartzaileak

2.3. Datu-bilketarako tresnak

ALDERDI METODOLOGIKOAK

HELBURUAK

Gurasoen hizkuntza ideologia eleaniztunak identifikatzea eta analizatzea

PARTE-HARTZAILEAK

Gasteizen bizi diren bost familia euskal hiztun, 8-10 urte bitarteko seme-alabez osatuak

DATU-BILKETA

Eztabaida-talde bat eta bi banakako elkarrizketa erdi-gidatu

3. EMAITZAK

3.1. Eleaniztasunari buruzko usteak

3.2. Hizkuntza balioak

3.3. Hizkuntzen arteko hierarkia

Eleaniztasunari buruzko usteak

Eleaniztasunaren aldeko jarrera Amorrortu eta besteren (2009) lanean aurki daitezkeen usteetan oinarrituta

01

“Zenbat eta hizkuntza
gehiago, hobe”

02

“Hobe hizkuntzak
txikitan ikastea”

03

“Hizkuntza bi jakinda
askoz errazago ikasten
dira beste hizkuntzak”

Hizkuntza balioak (I)

Euskarari balio identitarioa ez ezik, identitate performatiboa ere esleitzen diote gurasoek

- (1) Bueno, pues dago, argi eta garbi: **euskal nortasuna, ez garela espainol sentitzen** inondik inora; uste dugula ardatza euskera dela, euskaldun egiten gaituena; eta eske besterik ez dugu kontenplatzen. Ikusten dugu altxor bat bezela euskera. (Agirre aita, ELK02: 28)
- (2) **Gurea euskera** dela. (Agirre aita, ELK02: 36)
- (3) Eta klaro, hor daukagu, nik uste, ba hori, **euskararen erabileran gakoa dago** eta bueno, guztiok sartzea buruan ze altxor daukagun. (Iturbe aita, ET: 219)

Hizkuntza balioak (II)

Ingelesari lotuta gailendu dena: nazioarteko balio integratzailea

(4) Eta nire esperientzia, ba bueno, beti izan denez ingelesa, ingelesa. Eta hori, ikusi dut **kanpora joan naizenean, ze aberasgarria den jendea ezagutzeko, komunikatzeko**, hor ba bueno. Eta pentsatzen dut, ahal den heinean, ba bueno aukera ematea, baina bueno hori da nire kontu bat eta horrela da, baina bueno. (Odriozola ama, ET: 12)

Hizkuntza balioak (II)

Ingelesak hainbat esparrutan duen nagusitasunari kritika egiten dioten gurasoak ere badira

(5) Batzutan, ematen zaio **garrantzi gehiago ingelesa menperatzen duten euskara menperatzen duten baino**, curriculum edo ikasketa ibilbide guzti horretan. [...] Ez dut ikusten, alde batetik, curriculumak badaukagulako, eskolan badaukate aukera hori, eta nola curriculumean dagoen, sortzen ditu desberdintasunak. **Banatzen ditu ikasleak bi zatitan, batzuk dira akademietara joaten direnak, eta beste batzuk dira akademietara joaten ez direnak. Eta iruditzen zait klase kontu bat**, hau da, dirua ahalmena daukat ordaintzeko akademia bat eta besteek ez daukate (Uriarte aita, ET: 56)

Hizkuntza balioak (III)

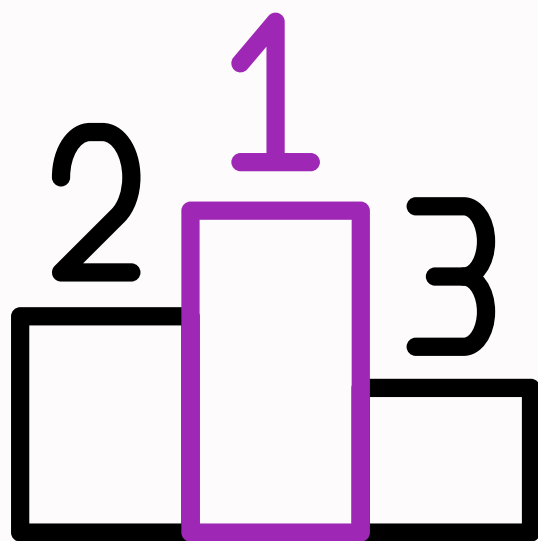
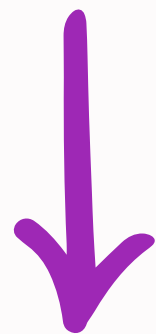
Gaztelaniari ez zaio balio identitariorik esleitzen, bai, ordea, balio integratzailea

(6) Adibidez, **gaztelania ikasiko zutela ez geneukan inongo dudarik, nahiz eta gure etxean ez ikasi**. Nahiz eta ikerketak egon, denek ezagutu dugu prozesu hori, nola ikasten duten arazorik gabe. (Uriarte aita, ET: 7)

(7) Bueno, gaztelaniarena bagenekien lehenago edo beranduago helduko zela. Gainera hori, aitona-amonak, adibidez, gaztelaniaz hitz egiten dute. Oraindik **kale hizkuntza gaztelania izanik, bagenekien lehenago edo beranduago gaztelaniaz arazorik gabe hitz egingo zutela** eta hala da. Eta beste hizkuntzena ba bueno, etorriko da. Ikusiko dugu. (Iturbe aita, ELK01: 44)

Hizkuntzen arteko hierarkia

EUSKARA

Hizkuntza bakoitzari esleitutako
balioen arabera hierarkia

BIBLIOGRAFIA

Amorrortu, E., Ortega, A., Idiazabal, I., & Barreña Agirrebeitia, A. (2009). *Erdaldunen euskararekiko aurreiritziak eta jarrerak*. Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia

Escandon, A. (2016). Vitoria-Gasteizko gurasoekin euskararen transmisioaz eginiko ikerketa kualitatiboaren ondorio txostena. *BAT Soziolinguistika Aldizkaria*, 98, 128–144.

Fishman, J. A. (1991). *Reversing language shift: Theoretical and empirical foundations of assistance to threatened languages*. Multilingual matters.

García-Ruiz, M. (2023). *Testuinguru erdalduneko D ereduko ikastola bateko gurasoen familia hizkuntza-politika eleaniztunak*. UPV-EHU.

Hernández, J. M. (2015). Familia hizkuntz politika: Transmisioa ulertzeko eredu berri baten bila. *BAT Soziolinguistika Aldizkaria*, 94, 47–62.

Kasares, P. (2014). *Euskaldun hazi Nafarroan: Euskararen belaunez belauneko jarraipena eta hizkuntza sozializazioa familia euskaldunetan*. Euskaltzaindia.

Nandi, A. (2024). Human Agency in Language Policy: Family Members at the Epicentre of Language, Communication and Conflict. In A. Ghosh (Arg.), *Language, communication and conflict in South and Southeast Asia* (or. 35–49). The Asiatic Society.

Sánchez Carrión, J. M. (1987). *Un futuro para nuestro pasado: Claves de la recuperación del euskara y teoría social de las lenguas*. Seminario de Filología Vasca «Julio de Urquijo»

ESKERRIK ASKO

Anne Egaña Asensio
(UPV/EHU)

anne.egana@ehu.eus